

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878
NO. 22. — STEV. 32.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 7, 1930. — PETEK, 7. FEBRUARJA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.
TELEFON: CHELSEA 3878

DVAJSET OSEB ARETIRANIH V ZVEZI Z ATENTATOM

MEHIŠKI PREDSEDNIK RUBIO SE DOSTI BOLJŠE POČUTI PO DRUGI NEVARNI OPERACIJI

Atentator pravi, da je delal na svojo roko in da ni imel nobenih zaveznikov. — Tekom zaslišanja se je norčeval iz detektivov. — Zdravniki so izdali ugotovilo, da je nevarnost za predsednika odstranjena. — Obiskala sta ga bivša predsednika Calles in Gil.

MEXICO CITY, Mehika, 6. februarja. — Policija in vojaške oblasti so danes nadaljevale s preiskavo atentata, ki je bil vpriporjen na predsednika mehiške republike Pascuala Ortiza Rubia.

Izvedelo se je, da je policija aretirala dvajset oseb in da sta med aretiranimi tudi dva uslužbenca Vasconcelosa, ki je bil poražen pri zadnjih predsedniških volitvah.

Atentatorja Daniela Floresa so danes zopet več ur zasliševali.

Glede svoje osebe ni hotel ničesar povedati, domnevajo pa, da je doma iz San Louis Potosi ter da je član ugledne družine.

Vse je presenetil, ko je izjavil: — Vaši detektivji so zanič. Preiskali so me in mislili, da so mi vzeli vse, kar sem imel pri sebi, pa so se zmotili.

— Evo Vam! — In iz skritega žepa je potegnil šest revolverskih krogel.

Atentator pravi, da je delal popolnoma na svojo pest in da ni imel nobenega zaveznika.

Predsednika Rubia so morali danes zopet operirati in je po zatrdilu zdravnikov operacijo dobro prestal.

Zdravniki soglašajo v mnenju, da je neposredna nevarnost odstranjena.

Sinoči sta ga obiskala bivša predsednika Calles in Gil, katerega je imenoval notranji ministrom. Govoriti pa nista mogla z njim, kajti zdravniki so mu prepovedali vsak napor, posebno pa govorjenje.

WASHINGTON, D. C., 6. februarja. — Predsed. Hoover je sporočil potom državnega departamenta mehiški vladi, da mu je jako žal, ker se je završil strahopeten napad na predsednika Rubia ter izrazil svoje upanje, da bi čimprej mogoče okrevail.

Slično brzojavko je poslal tudi ameriški poslanik pri mehiški vladi, Dwight W. Morrow, ki se mudi na razorožitveni konferenci v Londonu.

V senatu je bila soglasno sprejeta resolucija senatorja Heflina, v kateri je rečeno:

— Z velikimi obžalovanjem smo čitali poročilo o atentatu na predsednika Rubia. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

"ZEPPELINA" NE BO LETOS V AMERIKO

Mornariške oblasti ne bodo več dale dr. Eckneru na razpolago lope v Lakehurstu, N. J.

BERLIN, Nemčija, 6. februarja. Krogli, ki se zanimajo za zrakoplovbo smatrajo za velik udarec newyorskemu poročila, da ameriška mornariška oblast v bodoče ne bo več sodelovala z nemškimi zrakoplovi. To pomenja, da bi "Graf Zeppelin" ne imel več na razpolago mor-

nariške lope v Lakehurstu, ako bi dospel v Ameriko.

Dr. Eckner je nameraval se to leto uvesti redno prekooceansko pošto in potniško službo, zdaj so se pa vsi njegovi tozadevni načrti zvočeneli.

Lopa za tako ogromen balon kot je "Graf Zeppelin", bi stala ogromno vsoto denarja, graditi bi jo pa morali najmanj tri leta.

Tudi z nameravanim poletom Friedrichshafen—Rio de Janeiro—New York—Friedrichshafen najbrž ne bo nič.

Dasi se ni izvedelo ničesar očiščenega, se ameriška prepoved tice tudi angleškega balona "R-109", ki je nameraval poleteti to poletje v New York.

DEBATE GLEDE PROHIBICIJE BODO OMEJENE

Obe stranki bosta imeli le štiri ure časa, da ob razložita svoje stališče. Suhači so zadovoljni.

WASHINGTON, D. C., 6. febr. — Danes je bil sprejet predlog komiteja za pravila v poslanski zbornici, naj bo debata glede prohibicije omejena.

Splošni argumenti za prohibicijo in proti prohibiciji naj bi bili zaključeni po štirih urah.

Najprej bo prišlo na vrsto priporočilo Wickershamovega odbora, naj se poveča izvedba prohibicije justičnemu departamentu.

Po štiri ure trajajoči debati, bo imel vsak kongresnik pravico govoriti le pet minut.

Suhači upajo, da bo njihova predloga sprejeta in so vsem zadovoljni z novo odredbo.

ZDRAVSTVENO STANJE TAFTA

Zdravstveno stanje bivšega ameriškega predsednika je resno, toda zaenkrat ni še nobene neposredne nevarnosti.

WASHINGTON, D. C., 6. febr. — V zdravstvenem stanju bivšega vrhovnega sodnika Tafta so opazili zdravniki malenkostno izboljšanje kljub temu se pa nahaja še vedno v veliki nevarnosti.

Ponoči je mirno spal ter izgledal dosti boljše, ko se je zjutraj prebudil.

Opolnoči je bil pri njem dr. Thomas Clyator ter rekel, da se mu je v zadnjih šestindesetih urah obrnilo na boljše.

Pred odhodom je rekel dr. Clyator:

— Zaenkrat ni nobene nevarnosti, razen če se pojavijo kakšne komplikacije ali če se bolezen nenadoma vrne.

Taft je včeraj sprejel predsednika in njegovo ženo. Okoli njegovega stanovanja vlada popoln mir.

WASHINGTON, D. C., 6. febr. — Zdravstveno stanje prejšnjega glavnega sodnika Tafta se je precej izboljšalo, je objavil poseben bultin, ki je bil izdan v Washingtonu. V njem se glasi:

— Mr. Taft je sedel v postelji ter je izgledal zelo vesel.

Preje preko dneva ga je obiskal predsednik Hoover, ki se je dal časa pogovarjati z bolnikom. Na posebno prošnjo predsednika niso listi objavili nikakršnih slik o bolnem prejšnjem predsedniku, ker je Bela hiša smatrala fotografije Tafta, ko je zapuščal Union postajo za skrajno neokusne in žalostne.

MORNARICA PRODALA 6 STARIH KRIŽARK

WASHINGTON, D. C., 6. febr. — Mornariški departament je prodal danes na dražbi za \$236,707 šest zastarelih križark od 3000 do 12,000 ton. Vse te ladje se nahajajo ob policijski obali. Na temelju pogojev prodaje se ne sme uporabljati ladij v mornariške svrhe ali za prevažanje opojnih pijač.

ČASTNIK BO DELAL RED V WASHINGTONU

Komisarjem zveznega glavnega mesta je predsed. Hoover imenoval generala Grosbyja. — Skrbel bo za sušo in red.

WASHINGTON, D. C., 6. febr. — Predsednik Hoover je sklenil odstaviti glavno mesto, katero so zadnji čas poposto blatili senatorji in kongresniki, ki so izjavljali, da je polno žganja, omamnih sredstev in splošne literature.

Hoover je objavil, da bo imenoval generala Herberta Grosbyja, načelnika armadne kavalarije, komisarjem zveznega glavnega mesta.

Kot tak bo načeloval policiji, nožarni brambi in skrbel za red na promet.

To imenovanje bo baje jamčilo vsem prebivalcem zveznega glavnega mesta, da bo kmalu konec vseh organiziranih zločinskih tolp.

V Beli hiši so postali zelo pozorni na dokaze senatorja Blissa in senatorja Howella, da posvečajo oblačiti premalo prižnje izvedbi postav. Predsednik skuša izpolniti svojo obljubo, da bo napravil iz Washingtona "uzorno mesto".

MOŽ IMA RAJSE VARNI DUNAJ

CHICAGO, Ill., 6. februarja. — Matthias Regan je na Dunaju dosti čul o Chicagu ter se raditega obotavljal zapustiti varni Dunaj in priti v Chicago. Sedem let se mudi njegova žena Mary tukaj ter ga je že večkrat prosila, naj se ji pridruži. On pa ji je odgovoril, da je rajše na Dunaju živ kot pa v Chicagu mrtve. Njegova žena, ki dobro pozna Chicago, ga je vsled tega tožila za ločitev zakona.

DRŽAVA MISSISSIPPI POVABILO GREENA

JACKSON, Miss., 5. februarja. — Senat države Mississippi je glasoval danes za resolucijo, s katero se je povabilo Williama Greena, predsednika Ameriške Delavske Federacije, da nagovori zakonodajno. Resolucija je bila sedaj izročena poslanski zbornici, da ukrepa glede nje. S tem je pokazal senat, da je zpremenil mnenje, ki ga je imel še včeraj, ko je zavrgel tozadevno resolucijo.

REŠEN PO DVEH DNEVIH NA MORJU

HAVANA, Cuba, 6. februarja. — Isidoro Rivera je bil rešen danes po jsem in štiridesetih urah na visokem morju ob obali Oriente in spravili so ga na breg pri Baracoa. Rivera se je nahajal s par tovariši v majhnem čolnu, ki se je preobrnil. En tovariš je spaval na breg, a drugega niso več našli. Najbrž so ga raztrgali morskoli volkovi.

ZIDOVSKI POLICIST OBDOJEN NA SMRT

JERUZALEM, Palestina, 6. febr. — Konstabler Higgins, ki je bil obtožen, da je ustrelil pet Arabcev tekom nemirov v Jaffi, je bil včeraj obsojen na smrt. Proti obsodbi je bil vložen priziv. Smrtna obsodba je že druga, izrečena nad Židom. Jožef Urphall je bil tudi obsojen na smrt, a sedaj so mu dovolili nov proces.

JAVNA SEJA MORNARIŠKE KONFERENCE

Predno bodo razpravljali o odpravi submarinov, se morajo delegati že vsaj deloma sporazumeti.

LONDON, Anglija, 6. februarja. Včeraj zvečer je bilo objavljeno, da se bo vršila v četrtek tretja javna plenarna seja razorožitvene konference. Pri tej priliki bodo razpravljali glede odprave podmorskih čolnov.

Delegatje so bili zelo nestrpni radi zavlačevanj ter se hočejo lotiti čimprej mogoče glavne naloge konference.

Delegatje najbrž ne bodo razpravljali glede odprave podmorskih čolnov, dokler se ne bodo že vsaj principu dogovorili med seboj.

Povsem lahko pa se trdi, da submarini ne bodo odpravljani, čeprav bo mogoče angleški ministri predsednik ponovil svojo željo in četudi mu bo sekundiral ameriški državni tajnik Stimson.

Japonska ima skoro osemdeset tisoč ton submarinov ter hoče vse ohraniti. Francija jih ima skoro sto tisoč ton ter jih hoče imeti še več.

V torko bodo Francozi najbrž predlagali, naj se izpne Rotoovo pogodbo, ki je bila sklenjena leta 1922 v Washingtonu, pa ni postala nikdar učinkovita, ker je Francija ni odobrila. Pogodba zahteva obširno omejitev submarinov in izključnje submarinov v boju proti trgovskim ladjam.

Francozi hočejo imeti na vsak način nekako varnostno pogodbo glede Sredozemskega morja. Edinole v tem slučaju bi nekoliko zmanjšali svoj program. Italija bi jim takoj sledila.

Amerika, Anglija in Japonska so se že skoraj dogovorile, naj se za nekaj časa preneha z gradnjo bojnih ladij, a novice, ki so krožile po raznih listih, da je končni dogovor dosežen, so prenačljene.

ZAVAROVANJE ONEMOGLIH

Ako bo načrt odobren, bodo sirotišnice popolnoma odpravljene. — Zaenkrat je treba dvajset milijonov dolarjev.

ALBANY, N. Y., 6. februarja. — Posebna komisija, ki se peča s preučevanjem vprašanja za starostne penzije, je sklenila priporočiti zakonodajni naj dobivajo penzijo vsi nemogli in revni prebivalci države New York, ki so stari nad sedemdeset let, ki so v državi najmanj deset let ter so ameriški državljani. Stroške bodo nosile državne in oštne oblasti. Komisija domneva, da bo treba zaenkrat dvajset milijonov dolarjev.

Komisija bo podala svoje poročilo prihodnji teden. Zavrgla je predlog, naj se ne omeji podpore za pomočnike po petdeset dolarjev na mesec. Glede podpore naj bi odločevalo izključno le dobrodelne organizacije.

Več kot polovico te svote bi moralo prispevati mesto New York.

ZENIN BO POSTAL PRINC

EUKAREŠTA, Romunska, 6. febr. — Regentski svet je pripravil zakonodajo, s katero bo podeljen naslov princeza grofu Hochbergu, zeninu princinske linie. Ta odredba pa bo postala pravomočna šele po potrditvi.

ODMEVI HALLOVEGA PROCESA

Ženski, ki sta igrali pred tremi leti v Hallovem procesu vodilno vlogo, sta istočasno na pragu smrti.

Danes sta na pragu smrti dve ženski, ki sta igrali najbolj važno vlogo v takozvanem Hall-Mills procesu.

Mrs. Frances Stevens Hall, proti kateri se je obračala obtožba, je bila sinoči operirana v Harbor sanatoriju. Baje trpi na raku.

Glavna priča proti nji, Mrs. Jane Gibson, umira vsled iste bolezni v Jersey City bolnici.

Mr. Gibson je pred tremi leti pričala, da je videla Mrs. Hall, ko se je sklanjala nad truplom umorjenega pasterja Halla in njegove umorjene ljubice Mrs. Mills v bližini New Brunswicka, N. J.

Mrs. Hall je odločno zanimala, da je bila kdaj na pozorišču umora. Porotniki so verjeli Mrs. Hall ter jo oprostili. Umor je še danes popolna skrivnost.

Pred umorom in po procesu sta bili obe ženski sosedji, pa nista niti medsebojno govorili, niti z drugimi ljudmi.

Mrs. Hall, ki je stara zdaj 64 let, se je izogibala vsem ljudem izza umora pasterja Halla.

Mrs. Gibson je živela na svoji farmi ter se pečala s prasičjerejo. Značilno je, da sta obe bolni na raku in da sta sedaj obe v bolnišnici.

ROMANJE MATER NA GROBOVE SINOV

WASHINGTON, D. C., 6. febr. — Poslanska zbornica je danes soglasno odobrila resolucijo Wooda, ki določa vsoto \$5,386,000, da se financira romanje mater in vdov veteranirov na evropska bojna polja. Odredba je bila nato poslana senatu. Ta sklad bo na razpolago do leta 1934, da se omogoči 11,440 materam in vdovam, da obiščejo grobove svojih dragih.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din	500	\$	9.35
"	1000	"	18.50
"	2500	"	46.00
"	5000	"	91.00
"	10,000	"	181.00
Lir	100	\$	5.75
"	200	"	11.50
"	300	"	16.80
"	500	"	27.40
"	1000	"	54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bira govori pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejše bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

SARAJEVO

V Jugoslaviji je mesto, ki ima dva velika madeža na sebi.

Za prvi madež ni samo odgovorno, dočim bi drugi madež z lahkoto preprečilo.

To je mesto Sarajevo.

Ko bodo pozni, pozni rodovi razpravljalci o svetovni vojni, se bo neprestano slišalo: —

— V Sarajevu se je začelo. Tam so padli prvi streli, ki so užgali polovico sveta. Oddal jih je mlad atentator.

Za Sarajevo ni posebno častno, da se ga bo na veke držal ta madež, toda Sarajevo ne more pomagati.

Zgodilo se je brez vednosti prebivalstva, brez izrecne ga dovoljenja občinskih moč.

Drugi madež, hujski in sramotnejši, bi bilo pa mogoče preprečiti.

Te dni je bil namreč v Sarajevu odkrit spomenik atentatorja na čast.

To nekulturno dejanje, ki bide v lice civilizaciji, se je završilo z odobrenjem prebivalstva, občinskih moč in slavne kraljeve vlade.

Ni čuda, če smatrajo nekatero zapadni narodi Jugoslovane za nekake napol divjake.

S tem dejanjem so se začeli blizati popolnemu divjaštvu.

POGLAVJE O MILIJONARJIH

Živimo v deželi enakih prilik.

To načelo pridigujejo že otrokom v šoli, in večina otrok verjame.

Pozneje v življenju se pa prepričajo, da ni vse tako lepo in tako rožnato.

Davčni urad je izdal poročilo glede dohodninskega davka v letu 1928.

Iz poročila je razvidno, da je imelo onega leta v Združenih državah štiriindvajset oseb dvestoindvajstirideset milijonov dolarjev privatnih dohodkov.

Ti ljudje so spadali v razred onih, ki so izjavili, da imajo več kot pet milijonov dolarjev dohodkov.

Med temi štiriindvajsetimi jih je potemtakem nekaj, ki imajo po trideset, štirideset ali petdeset milijonov dohodkov. V ta razred spadajo Fordi, Melloni, Morgani in Guggenheimi.

Leta 1927 je bilo v Združenih državah samo enajst oseb, ki so izjavile, da imajo več kot pet milijonov dolarjev letnih dohodkov.

V enem samem letu je torej poskočilo to število od enajstih na štiriindvajset.

Povsem drugačno razmerje je pri onih "revežih", ki se morajo zadovoljiti z enim samim milijonom dolarjev dohodkov na leto.

Leta 1926 je bilo dvestošest takih revežev, dočim se je leto kasneje zvižalo njihovo število na štiristo šestdeset.

Kako silno premoženje se skriva za temi ljudmi, se ne da niti izdaleka preeniti.

Dočim vstopa vsako leto na stotisoče malomeščanov v razred proletarcev, se kupci velekapital v rokah sorazmerno male skupine kapitalistov, ki priganjajo vedno večje mase svojih sodržavljanov, da za sramotno nizko plačo delajo zanje in jim kupijo nadaljne milione.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Dopisi.

Library, Pa.

Čeprav je precej naročnikov na Glas Naroda v naši naselbini, že dolgo časa ni bilo nobenega glasu, sem se pa jaz odločila napisati par vrstic.

Dobrega nimam kaj poročati. Delavske razmere so kakor povsod. Dela dosti za majhno plačo. Pittsburgh Coal Company dela zdaj pet dni na teden. Zaslužni se slabo, kakor povsod. Ne svetujem nobenemu, do bi sem hodil za delom. Srečen je tisti, ki dobi delo. Ko pa pride jamo, pa mu boss pokaže tak prostor, da delavec sam ne ve, ali bi začel z delom ali bi šel, od koder je prišel.

V četrtek 30. januarja popoldne se je raznesla žalostna novica po vsej naselbini, namreč, da je pobilo do smrti našega rojaka Johna Jermana v jami No. 3. Terminal Pittsburgh Coal Company. On je kopal jamo za podpore in pri tem je padlo kamenje na njega tako nesrečno, da je bil na mestu mrtve.

Pokojni je bil star 45 let, doma je nekele od Zagorja pri Savi. Tukaj zapuščala ženo in pet otrok, ki močno žalujejo za svojim dobrim in skrbnim očetom.

Da je bil pokojni John priljubljen pri rojakih, je pričal njegov pogreb. Bilo je okoli 60 avtomobilov za njegovo krsto ko so ga spremljali k zadnjemu počitku na Hackett pokopališče.

Priemogari so zmeraj v nevarnosti. Zjutraj gre zdrav in vesel na delo, niče pa ne ve ali se povrne zdrav in vesel domov. Njegovo življenje je težavno in naporno. V potu svojega obraza mora služiti kruha za svojo družino, da jo pošteno preživljuje.

Pozdrav vsem čitateljem po vsej Ameriki, tebi Glas Naroda pa želim obilo uspeha in veliko novih naročnikov. Želim, da bi imela vsaka slovenska družina list Glas Naroda.

Poročevalka.

DEMONSTRACIJE AVSTRILSKIH RUDARJEV

V Avstraliji trajajo še vedno veliki nemiri v rudniških podjetjih. Ministrski predsednik Bavin je izjavil, da se rudarji pod komunističnim vplivom in da pripravljajo in organizirajo vedno nove spopade. Rudarska stavka v Avstraliji se je razvila v pravcato meščansko vojno. V vsej Avstraliji vlada tak terorizem, kakor ga ne pomeni zgodovina te dežele. Končno je izjavil Bavin, da bo avstralska vlada organizirala posebne vojaške oddelke, ki bodo podpirali policijo, ker se je le ta izkazala preslabo, da bi udarila čedalje večjo anarhijo, ki grozi Avstraliji.

SREČNO MESTO

Mesto Ebern na Bavarskem ima velike gozdove in jih pametno izkorišča. Mestne žage in tovarne so tako dobičkonosne, da ne plačajo meščani nobenih davkov. Še več: dobivajo celo zastoj določeno količino drv za kurivo. Letos pa je mesto dobilo toliko denarja, da je sklenil magistrat pokloniti za Božič slehernemu meščanu darilo v znesku 60 mark.

VODNIKOVE KNJIGE za leto 1930

SO RAZPRODAJE

Kdor jih hoče zdaj naročiti za leto 1931, naj nam pošlje \$1 in dobil bo knjige po pošti, ko bodo izšle. Knjigarna "Glas Naroda"

TURKSIB

To je ena izmed čudnih sovjetskih okrajšav, ki označuje ta čas najdaljšo železniško progo, ki je še v gradnji: turkistansko-sibirsko. Dolga bo 1448 km.

Predlanske jeseni so zvezali nje severni del z mestom Ajagusom (prejšnjim Sergijopolom). Postajno poslopje, brzovojni drogi in 337 km tirašča skozi kazakstanske stepe nudijo svojevrstno sliko. Pet mesecev pozneje, lanskega 1. maja, so slavili v Semipalatinsku in po vsej sovjetski uniji otvoritev ogromnega mosta preko Irtiša, ki tvori del proge.

Most preko Irtiša je vobče največji železniški most, ki so ga zgradili bojševiki. Za njegovo zgradbo so porabili 5100 sodov cementa, 16 tisoč kubičnih metrov kamna in peska, 3340 ton železa. Včas je delalo preko tisoč ljudi na tem mostu. Izredno mrzla lanska zima je ljudi čestokrat prisilila, da so za dva, tri dni prekinili delo, saj so bili mrzovi 48 stopinj pod ničlo nekaj običajnega, a 35 stopinj pod ničlo je bilo maksimum, ob katerem so delali. Most so dovršili v desetih mesecih in 40 dni prej, nego so menili po načrtu. Stroški so znašali 2.841.000 rubljev.

Čim so most dogradili, so ga takoj izročili promet. Služi predvsem izvozu v zapadno Kitajsko in uvozu bombaža, svile in usnja iz zapadne Kitajske.

Točasna gradbena sezija je najvažnejša. Na severni progi, ki meri 724 km, dela preko 20.000 ljudi, istotoliko tudi na južni progi. Kakšnih 30 odst. delavcev je domačinov, kozakov. Po vseh važnejših točkah naletiš na skupne kuhinje, pekarnice, ambulance, zadružne trgovine in poštni urad. Na severnem delu obratuje ta čas 10 potujočih kinematografov, 30 klubov in 60 učilnic za pobijanje nečistosti.

BOLJSEVIKI UMORILI POLJSKEGA ČASTNIKA

VARŠAVA, Poljska, 6. febr. — Poročilo, ki je prišlo danes s poljsko-sovjetske meje trdi, da so sovjetski carinski stražniki umorili nekega poljskega častnika, ki se je klatil ob meji. Zadevo bo Poljska še preiskala.

POVZROČITELJA "BOMBENGA" NAPADA SO NASLI

LONDON, Anglija, 6. februarja. Frank Biggs je priznal, da je v soboto v Angleškem muzeju položil "bombo", ki je povzročila veliko razburjenje po vsej Angliji. Izjavil je, da je imela "bomba" katero je napravil sam, eksplozivno silo navadnega "fire-cracker-ja".

TEKMA ZA PRVENSTVO

PARIZ, Francija, 4. februarja. — Semkaj je dospelo devetnajst deklet, k iso bile izbrane v svojih deželah kot največje lepotic. Jutri se bo vršila tekma za najlepšo Evropejko.

Skrto vse so temholaske, ter so majhnih in vitkih postav. Stare so od 18 do 24 let. Predno bodo odpotovale v Rio de Janeiro se bodo vršile razne slavnosti.

V Rio de Janeiro se bo vršila tekma za najlepšo žensko na svetu.

BANOVEČI KONCERTI:

10. februarja: South Euclid-Notterdam Colleg.
15. februarja: Durant City, Pa.
16. februarja: Cleveland, O.-West Park.
23. februarja: Cleveland, O.-Newburg.
23. marca: Springfield, Ill.
18. maja: Chicago, Ill.
25. maja: Milwaukee, Wis.
2. junija: Calumet, Mich.
7. junija: Traunk, Mich.
Naseljine, ki žele imeti koncerte, naj naslovo svoje dopise:

Banovec S. Rudolf,
412 National Ave., Milwaukee, Wis.

VPLIV NOG NA INTELIGENCO

Ploske noge ovirajo modernega človeka, da se ne more povzpeti na najvišjo stopnjo inteligence. To ni šala, temveč najnovejša teorija zdravnikov, ki so se temeljito ukvarjali s študijem človeških nog.

Obok, ki se reže v podplat, je v posebni zavisnosti z intelektom, pravijo ti specialiti. Z napredujočo civilizacijo se ta obok pri človeku čedalje bolj napenja, obenem pa postaja bolj in bolj špek. Pravijo, da so temu krive kite in živčevje, ki potekajo v nogah proti hrbtnemu mozgu. Z drugimi besedami: ti živci so tisto, kar daje njih posebnosti in druge lastnosti, ki so karakteristčne zanj.

Toda baš na višku civilizacije se začne slabotni oboki rušiti. Ljudje s pleskimi nogami postanejo nesposobni in leni, ne glede na poklic. Zaradi tega je nujno potrebno, da se najde to ali ono sredstvo, ki bo umetno ohranilo potrebno napetost nožnih obokov.

Vse do sedaj povedano se znanstveno utemeljuje s pohabljeno nogami Kitajcev. Navada, da si Kitajci lomijo stopala, da je udarila takrat, ko je bilo nebesko cesarstvo na vrhuncu moči in slave. Najbrže so Kitajci že takrat spoznali pomen nožnih obokov, da so začeli otrokom že v rani mladosti "povijati" noge. Ko se je narod začel civilizirati, je ta običaj bolj in bolj izginjal in je danes že domala pozabljen.

Noge pa niso le v zavisnosti z intelektom, temveč kažejo tudi njegove posebnosti, tisto, kar kdo ima ali nima.

Na stopala so trije značilni deli. Prvi se razteza od pete do sredine podplata, drugi zavzema srednji del, tretji del pa prsti. Ta del je najbolj značilen in ve največ povedati o značaju posameznika. Če je na pr. tvoj palec, ki je ključ k inteligenci, čez normalno mero dolg, normalna mera je tretjina podplata, potem je temu primerna tudi tvoja inteligentnost, pravi teorija. S tem pa seve še ni rečeno, da si genijalen mož ali nadpovprečen ženska, zakaj predolge palce imajo tudi zlobinci. — Seveda, ako svoje posebne sposobnosti pravilno uporabiš, utegneš še mnogo doseči. — Nenormalno kratak palec kaže majhno inteligenco. Iz tega nujno sledi omejenost in z njo zvezani nedostaki in nevarnosti. Palec, ki je

vobče prevelik, tedaj predolg in preširok, pomeni pri ženskah izrazito sebičnost, pri moških pa primitivne instinkte. Skratka: bojmo se prevelikih palcev surove oblike!

Vse to je samo drobec tistega, kar vedo povedati noge. Pri natančnejšem motrenju lahko odkrijejo tudi starost posameznika in razodejajo, kako dolgo bo živel.

Nekateri zdravniki so opazili, da se na nohtih prstov na nogah tvorijo kolobarji, ki se znatejo tesno drug k drugemu in tvorijo bel srp pri korenju nohta. Potem se dognalo, da se lega teh obrobov spreminja s starostjo pa so si dejali, da morajo tudi ti kolobarčki nekaj pomeniti.

Do desetega leta se naredi po en kolobarček na leto, od tega časa naprej pa se množe hitreje, a obenem izgubljajo barvo, tako da ostanejo pozneje očitni samo obročki mladostne dobe. Po dvajsetem letu kolobarčki sicer še rastejo, viden pa ostane samo vsak tretji in pri popolnoma doraslem človeku je moči opaziti med vsako vidno črto še pet mikroskopično tankih ki pa niso vidne s prostim očesom.

To so znanstveno dognana dejstva in nogoledu (pedologija) in njih ni moč samo razbrati natančne starosti pacienta in mu povedati, kdaj bo popolnoma dozorel, marveč tudi prorokovati bodočnost in mu povedati, kako dolgo bo živel. Zrelst — tako sklepa nogoled — doseže človek med 21. in 31. letom. Zrel postane človek takrat, ko se razvije zadnja izmed pesterih mikroskopično tankih črt med vidnimi kolobarji nohtov.

Te teorija pa tudi trdi, da bi človek potreboval do zrelosti petkrat del časa, ako bi bili življenjski pogoji takšni, kakor jih zahteva znanost. Dandanes pa je človek povsem sužen bakterij, ki opravljajo na njem svoje razdiralno delo in ga predčasno spravijo v grob.

OMEJENA PRODAJA MESA

MOSKVA, Rusija, 4. februarja. — Moskovske restavracije ne smejo tekom prvih enajstih dni v mesecu prodajati mesa. Tako se glasi najnovejša odredba, koje namen je prihraniti zalogo mesa.

Dolgočba bo najstrožje izvajana, posebno po velikih mestih.

REVMA TIZEM

HITRO ODPRAVLJEN

SLAVNO EVROPSKO ZDRAVLJENJE

Moski in ženske, naša želja je, da bi sleherni, ki trpi v sled revmatizma preiskušal to značilno in preiskušeno zdravljenje "ANTIREUMA", znano že več let po svojem slavnem delovanju. To je predpis znanstvenega zdravnika in izborna zdraviljenje preskusnih zaslug, ki je že tisočkrat prineslo zdravje. Najbolj znano je in najdalj časa v uporabi tukaj in po vsej Evropi. Prva doza "ANTIREUMA" takoj zaustavi najbolj odvratne revmatične bolečine. Nič vas ne stane, če ne bo po magalo. Če trpite od katerekoli vrste revmatizma, sciatič, lumbaga, nevritisa, nevralgije, netija, oteklin, okorelosti ali bolečin v kosteh ali sklepih, nečiste krvi — vse te boleznih hitro in uspešno izginijo, ko vzamete naš "ANTIREUMA" vsa uspešen zdravnik. — "ANTIREUMA ZDRAVLJENJE" vsebuje samo neškodljive sestavine, je prijeten za vžeti ter varen za slehernega. Napredaj z garancijo vrnitve denarja ter da pomaga hitreje in boljše kot druga zdravila, ki ste se jih prej posluževali. Naročite zdravljenje "ANTIREUMA" danes; počutli se boste boljše jutri. Cena samo \$3. NE POSILJAJTE DENARJA VNAPREJ, samo izrežite ta kupon in ga pošljite zaeno s 25 centi za poštne stroške. Za zdravljenje boste plačali \$3, ko ga dobite na dom.

CHICAGO MEDICAL LABORATORY

1723 N. KEDZIE AVENUE Dept. 414 CHICAGO, ILL.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLASUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

O GOVORIH IN GOVORANCAH.

Sa ne vem, zakaj nikogar na svetu bolj ne sovražim kot človeka, ki takrat, ko je zabava v največjem zagonu, vstane, potirka na kozarec in reče z izpremenjenim glasom: —

Gospoda moja! Kot vam je znano, danes smo se zbrali, da zora-ni v duhu prazničnega veliki dan, ki ga bo zaznamovala zgodovina, in tako dalje.

Ob takih prilikah stisnem klo- uduček pod pazduho in triginem bresledu.

Kajti napočil je nadvse kritičen trenutek — govorance so se zmele. Pa mi Slovenci še nismo tako talentirani za govore kot so napri- mer naši bratje Hrvatje.

Daj dvema Hrvatoma pol kvarta vina, in ju natančno opazuj. Naj- prej bosta pokusila kapljo in rekla: Boga mu!

Če sta slučajno iz Zagreba doma, bosta že bolj gostobesedna in bosta rekla: — Boga mu, taj je pa fajnski!

Po poldrugem kozarcu bosta pa že vstala in začela govoriti v prilog majki domovini.

Utega, domovina, koliko jih bo morala slišati!

V stari domovini nismo imeli posebnega talenta za govorjenje, tu- kaj v Ameriki se je pa ta zatajava- na zmožnost razvila v presilni meri.

Govor, govor, govor! Pogreba, veselice, krsta in domače zabave si brez govora človek niti predstavlja- ti ne more.

In kako so govorniki strahovito spretni! In kako so radodarni v svo- jih izrekih.

Ni dolgo tega, ko sem na lastna uspešna slika gromovnika, ki je pred- stavljaj poslušalcem slovensko pevko z besedami:

Gospoda moja, tukaj vam predstavljam kraljevo pevko s kraljevske opere v Ljubljani.

Kar ostrmel sem in čakal ter a težavo pričakal zaželjenega konca.

Kar sproti je ginilo v meni spo- ščevanje do kralja in njegovih pev- cev ter sem se vrnil domov kot pre- pričan republikanec.

Ali pa govori na krstih in poro- kah!

Govornik proslavlja v izbranih besedah novorojenca, tako dolgo in tako vztrajno, da ga mora mati dvakrat previti, predno je govor končan. Novorojenca namreč. Pa tudi govorniku bi nič ne škodilo, če bi ga dobro povili in magari zve- zali, predno bi govoriti začel.

Pa kako spretni so govorniki in kake skoke znajo delati.

Slišal sem ga naprimer, ki je go- voril:

— Slavna gospoda, dovolite mi, da spregovorim par besed. Ker nisem hodil v šole, ne bom nič pametnega povedal, rečem pa le toliko, da se dobro zabavamo. Kaj pa je zabava, gospoda moja? Zabave sploh ni, če ni jedi in pijače. Jed mora biti, ker se brez jedi piti ne more. Pijačo je Bog dal, jed je pa treba skuhati in pripraviti. Kdo je torej tista funk- cija, ki nas drži pri življenju?

Tisto je kuharica, vam pravim. Če bi kuharice ne bilo, bi morali je- sti surov krompir kot zajci, čkne bi pa obirali s perjem in črevesjem vred. Zatorej vas vprašam, kdo skrbi za blagor domovine? Kuhari- ca skrbi za blagor domovine, in za- to naj se pije nji na čast! In zato, ker smo pili nji na čast, staviim kon- kretni predlog, naj se zdaj prične s klobukom pobirati in naj vsak po svoji moči za kuharico prispeva. Vsak dolar bo dobrodošel.

Govor je bil jako lep, toda nav- zočim ni ugajal.

Kuharica je bila namreč govor- nikova žena.

Take in podobne govorance dis- gustirajo človeka.

Ali ni bilo v prejšnjih časih lep- še, ko so se ljudje sede pogovorili? Ko ni bilo treba govorniku vsta- jati in ko poslušalec ni bilo tre- ba ploskati? Ko so bili govorniki tako redki, da so jih ljudje le malo slišali in oziroma so jih preslišali popolnoma?

Ali pa še prej, v starodavnih ča- sih, ko z eno edino izjemo sploh ni bilo govornikov.

Izjemo je tvoril le osel preroka Bileama. On je govoril.

Pa so mu menda ljudje posvečali baš tako malo pozornosti, kot jo po- svečajo današnjim govornikom.

Toda svetopisemsko dokazana resnica je, da je bil osel preroka Bi- leama prvi osel, ki je govoril.

Danes jih je nešteto.

6 LET SAMOTNEGA BRODARENJA

25. aprila 1923 je usmeril lahen zapadni veterček majhno jadrnico iz pristanišča v Cannesu na visoko morje. Na krovu te jadrnice, prave orehove lupine, je stal samotni človek. Skupina odličnih dam je še nekaj časa mahala s svilenimi robci odhajajočemu v pozdrav. Ostali kopališki gostje so se pomilovalno smehljali. Bili so prepričani, da gre za norca, ki se pelje na orehovi lupini v smrt.

Šest let pozneje, 27. julija pr. leta. Vse kar leze in gre po Le Havre, se je trije na obrežja velikega francoskega pomorskega mesta. Navdušenje množice je prestopilo vse meje. Kajti "norec" se je vračal v domovino, potem ko je preplul 60.000 km po vsem morjih sveta. Njegova orehova lupina, ponos na "Firecrest", se je vračala s preluknjanimi jadrni, toda zmagovita v domačo luko.

Norec, kakor so ga imenovali prej, junak dneva, kakor ga imenujejo sedaj, se piše Alain Gerbault in je potomec stare bretonske ribiške rodbine. Bilo mu je komaj šest let, ko je že plezal, varno kakor verica, do vrha najvišjih jmborov. Med vojno je bil etalski častnik in je sestrelil na svojih preko vse mere predrznih poletih kopico sovražnih letal. P vojni so ga čakale drugačne zmag. Prerokovali so mu, da postane na teriščih "belega sporta", tenisa, prvak med prvaki. "Nebeška Suzana", Suzana Lenglenova je odigrala nešteto partij z njim in se ga bala. Še zdaj, po šestletni odsotnosti, komaj da se je vrnil. Je bila njegova prva pot v Pariz, kjer so se baš bili mojstri vseh mojstrov na terišču belega sporta za dragoceno nagrado Dawisovega pokala. Da jih pozdravi kot najstarejše in najljubejše prijatelje. Reporterjeva kamera je ujela prizor in listi so ga priobčili, kako stiska iz prostora za gledalce roko znamenitemu francoskemu lampjonu Cochetu.

Toda Gerbaultu ni bilo dosti do naslova teniškega prvaka. Kratak čas, preden bi si ga lahko priboril, je odjadril s svojo jadrnico iz canneške luke. Hotel je biti sam med nebo in zemljo, na valovih širnih oceanov. Vleklo ga je v daljave. To hrepenenje pozna vsak, ki je prebil en sam solnični dan v samotni morskih bregov.

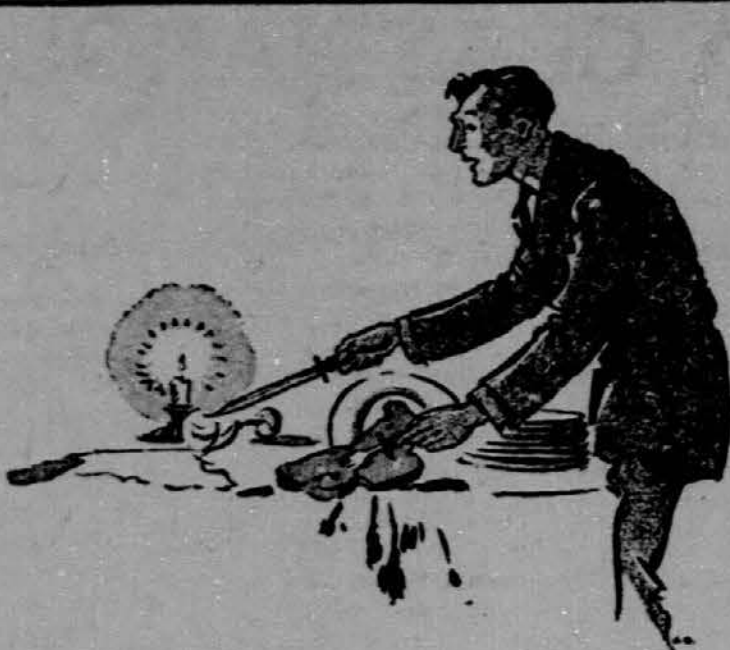
15. septembra 1923 je skočil pri New Yorku na kopno. Prva vožnja se je posrečila.

Atlantski ocean je prejadral v manj nego petih mesecih.

Med potjo se je bil ustavil teden dni na Azorih, da obnovi svoje zaloge živil. V tem prvem delu vožnje, ki se da primerjati s pohodi Vikingov in prvih norveških brodarjev preko oceanov, je prebil vse preizkušnje. Divji, celotenski viharji so se igračkali z njegovo orehovo lupino, raznesli so mu jadra, razbili krmilo in ga zlasti na poti med Bermudi in Hudsonovim zalivom telesno popolnoma izčrpali. Vendar se ni vdal. Med tem, ko so mu v New Yorku popravljali ladjico, se je podal v Evropo, da se pripravi na najpomembnejši del poti, čez Tihl ocean. Ta ocean je prejel svoje ime pač tedaj, ko evropski brodarji se niso poznali njegovih pravih lastnosti. Imenovati bi se moral zahrbtni ocean.

V Evropi se je Gerbault opretil z vsemi tehničnimi pripomočki, ki jih je spoznal kot potrebne na poskusni vožnji po Atlantiku, zlasti pa z boljšimi kompas in meteorološkimi aparati. 2. oktobra 1924 je zapustil na novopremljen s "Firecrestom" newyorški pristanišče, da se poda na eno najbolj predrznih pomorskih voženj, kar jih pozna zgodovina.

Usmeril se je proti Panamskemu prekopu, toda pri Bermudih ga je ustavila zima in strahoviti ekvinoctialni viharji, ki divjajo v tem času. Hočeš nočeš je moral prezimiti na tem otočju. Spomladi 1925 se je ponovno vkrcal. Skozi Karibsko morje in Panamski prekop je šlo brez večjih težav. Ko se je dotaknil na drugi strani ameriškega kontinenta vodovj Tihga oceana, se je obrnil proti ravniku (ekvatorju) in je prispel še v poletju istega leta do Galapagov. Tu se je ustavil nekoliko tednov, nato jo je ubral proti Markiškim otokom. Tam so ga zgrabili vsi vetrovi sveta in so ga tirali s bliskovito naglico na sipine in čeri Družabnih otokov. Med največjim delom te pravilne vožnje je prebil pogumni samotnik dneve ob krmilu, noči je prepal do sora. Takrat je prepuščal ladjico morskim tokom in vetrovom. Toda

Steaka ne morete rezati

ali pa čitati časopisa v TEMI!

V temi ne morete delati ali se igrati.

Če nimate zadostne luči, ne morete videti lahko, hitro, natančno, varno. Neuspešni ste. Trošite čas in energijo. Napake delate. Vid-si napenjate.

Zakaj bi skoparili s svetlobo?

Električna luč je tako poceni, da tok za svetilko petdesetih wattov stane samo 1 cent za 2½ urno uporabo po najvišji ceni, ki je v našem seznamu.

Zadostna luč, strokovnjaško napeljana, je potreba, ne pa razkošje.

NAŠI SVETLOBNI INŽENIRJI bodo pregledali vaš dom, urad, tovarno, trgovino in vam pomagali spraviti svetlobo na moderne standarde. Poslužite se jih. Njihova služba vas ne bo nič stala.

THE NEW YORK EDISON SYSTEM

President

The New York Edison Company Brooklyn Edison Company, Inc.

The United Electric Light & Power Company New York & Queens Electric Light & Power Company

The Yonkers Electric Light & Power Company

BODOČI NADČLOVEK

Avstrijski učenjak dr. Konstantin Ecomomo, profesor psihiatrije in nevrologije na dunajski univerzi, je imel v državnem psihiatrskem inštitutu v New Yorku zanimivo predavanje o napredujočem razvoju človeških možgan. Učenjak je med drugim izjavil:

Človeški možgani se stalno izpopolnjujejo tako anatomske, kakor glede svojih funkcij. Zdi se da razvoj možganskih funkcij ne pozna nobene meje in svobodno se more trdit, da se bodo človeški možgani v toku časa vedno bolj izboljševali in pofinili. Svoje mnenje podpiram z mnogimi preiskavami možganov sedanjih generacij kakor tudi ločanih in možganske sile predzgodovinskega človeka in možganov živali nižjih vrst.

Ako gremo od nižjih živih bitij do človeka, vidimo, da se odlikuje vrsta vretenčarjev, v katero spada človek, ne samo po večji možganski množini, temveč predvsem tudi po finejšem sestavu možganov in po razlikovitosti novih možganskih organov. Ta kvantitativni "prirastek" možganov in napredujoče pofinjenje možganskega sestava v mejah določne vrste imenujem progresivno cerebriacijo ali napredujoč možganski razvoj. Ta napredujoč možganski razvoj je izraz splošno veljavnega prirodnega zakona, po katerem se vsi pri vseh živih bitjih na našem planetu splošno in neprestano stopnjevanje višjih duhovnih funkcij ali z drugimi besedami neprestano povečevanje intelligence.

Napredujoč možganski razvoj ne pomeni le biološko kvantitativnega

80 LET SREČNO POROČENA

Pa naj še kdo reče, da srečnih zakonov ni! Te dni sta praznovala v Tipperary na Irskem diamantno poroko zakonca Coughan, ki živita v srečnem zakonu že celih 80 let. Mož je star 109, žena pa 106 let.

Kljub visoki starosti sta oba še čila in zdrava, posebno spominimata izredno dober. Med drugim se dobro spominjata strahovite vremenske katastrofe, ki je divjala na Irskem leta 1883. Pred 102 letoma je Coughan prvič potoval s poštnim vozom v Dublin. Starec še zdaj obdeluje vrt, žena pa vzorno opravlja gospodinjske posle. Najstarejši Coughanov sin je star sedaj 78 let.

LES NA ČEHOSLOVAŠKEM

Razsežnost gozdov v češkoslovaški republiki (4.744.000 ha) omogoča izkoriščanje, čigar proizvodi se deloma izvažajo. Ta izvoz se uvršča takoj za sladkorjem in tkaninami. Leta 1920 je bilo tam 3177 žag. Pohištvo se izdeluje v 80 tavnaricah s 30.000 delavci. V znatni meri se stružijo tudi igrače in leseno orodje. Papirjevino proizvajajo okoli 50 tavnar. Tako se je mogla razviti cvetoča papirna industrija: 60 papirnic in 38 lepknarnic. Blizu 40 odst. papirnega obrta blivše monarhije je osredotočeno na češkoslovaškem ozemlju.

AMANULAHovi DOLGOVI

Ko je bivši afganistanski kralj Amanulah obiskal Nemčijo, je tam naročil za več milijonov mark raznega blaga. Državna kreditna družba mu je dovolila kredit v iznosu tega naročila. Pozneje so prišle znane zmešnjave in Nemci so že računali s tem, da se bodo za svoje milijone obrisali pod nosom. Sedaj pa jim je sporočila nova vlada Na-dirkana, da sprejme to naročilo nase in da ga bo tudi pošteno plačala.

POTOVANJE PO EFEZU

Med razvalinami maloazijskih treh svetov v razvalinah! Kako neizbrisno spricevalo o neprestanem menjavanju stvari!

Efez cvetoče dobe je ležal med dvema planinskima sistemoma, med Panajir in Bulbul-Daghom. Ogledali smo si stadion, koncilsko cerkev, terme v bližini starega pristanišča, šli smo po Arkadiji, široki marmornati cesti, proti rimskemu gledališču, obiskali Odeum in Celzusovo knjižnico.

Večji del prostega časa pa smo porabili za ogled novih izkopavanj, ki so prekosila vsa naša pričakovanja. Posebno velik vtis nam je napravil posej cerkve sedmerih spečih mladeničev na vzhodni rebri Panajir Dagma. Do dandanašnjega dne se je ohranila legenda o sedmerih krščanskih mladeničih, ki so za preganjanja kristjanov pod cesarjem Decijem zaspali in se še zbudili, ko je nastopil vlado v Carigradu Teodozij Veliki. Ta vladar je baje nad njihovim grobom zgradil cerkev. Sedem metrov globoka, v skale vodeča jama s posameznimi grobovi je že od nekdaj znana. Grkom in celo Turkom je bila sveta in nedotakljiva. Kail in Deismann sta l. 1926. tukaj zastavila lopate. Iskopavanja so odkrila cel kompleks katakomb in mavzolejev s stotinami krščanskih grobov. Sredi njih je stala v skalo vsekana cerkev s kupolo z apsidno in stranskimi vdolbinami in s prekrasno ohranjenimi mrazekom v tleh. Glavno pokopališče izkazuje množino grobov v vdolbinah. Celot v teh so grobovi, na katerih so našli lepe nagrobne plošče. Pot do njih vodi skozi posebno vdolbino v severni zunanji steni. To je cela katakomba. Vzdolž obeh strani dobro obzidanega hodnika je izvotlenih deset prostorov, katere so oplenili v srednjem veku. Iz epigramov se da sklepati, da so bili mladeniči pokopani najbrže tukaj.

Nadaljnji uspehi zadnjih izkopavanj je delna sprostitev stavbe in severni strani stadiona, ki predstavlja velikanski kompleks prostorov za kopanje. Tudi helenistični gimnasion v Pergamonu je bil razširjen po Rimljanah, ki so ga izpopolnili s termami. Tu je nakopičeno toliko zanimivih reči, da se lahko kar zmede števila. Tik ogrevalnice nage cevnega sistema se drži palestra, skozi katero dosepej v prostorno dvorano. Stebri, pilastri in ostanki deloma rekonstruiranega ogródja dajo slutiti, s kakšno razkošnostjo je bilo vse to opremljeno. Vse to je bilo posvečeno Artemidi in cesarju Antoniju Piju (200 let po Kr.). Pred vdolbino, obzidano z marmormer, stoji oltar, na katerem so žrtvovali cesarji. V tem prostoru so našli niz kipov v naravni velikosti, poleg drugih predmetov kiplovca in Asklepiosa ter posnetek Ikarovega reliefa. Omembe vreden je tudi oddelek za odpadki, ki je v zvezi s palestro. Ta prostor je imel dotok vode in v njem so našli sežede iz marmorja.

Nismo imeli dovolj časa, da bi si ogledali vse izkopine. Izkopavanje se nadaljuje s podporo Johna Rockefellerja mlajšega. V Ajasolu-ku nismo mogli prenočiti, ker je kraj zelo mrzličav. Odpeljali smo se torej skozi Scalonovo v Soke. Vožnja po tej grobi cesti visoko nad morjem, ki odpira razglede na rahlo višnjevo barvo oblite Jonske otoke, se v pogledu lepote pokrajinskega sveta more primerjati samo s Sicilijo in Monte Carlom.

KONGRES ZA VARSTVO REDKIH ŽIVALI

V Poznanju se je vršilo te dni zborovanje Mednarodne družbe za varstvo bizonov, ki so jo ustanovili leta 1923. Udeležilo se ga je mnogo članov iz raznih dežel. Družba daje svoje posebno glasilo, ki je izšlo doslej v dveh številkah, tretjo pa pripravljajo. Ta številka bo obsegala rodovnik vseh ta čas še živčih "eksemplarjev, ki jih je v vsej Evropi 56 (na Poljskem 14). Bizoni so v zadnjih letih za malenkost narasli in ker jih čuvajo z vso skrbjo, je upati, da vendar ne bodo izumrli. Tu gre za evropsko vrsto. V Ameriki jih je več in so mnogi že predlagali, da bi jih uporabili za pomnožitev evropskega števila. A družba stopi na stališču, da je treba ohraniti evropsko plemo čisto in bo od slej vodila račun o vsakem novem mladiču.

ZADNJA IZNAJDBA

ROŽA KOT PREROK

Ali ste že kdaj videli ali slišali, da zamore roža napovedati vreme? Toda to je resnica! To je zadnja iznajdba, katero imate lahko in jo občudujete v svojem domu. Roža vam bo napovedala vreme 24 ur vnaprej. Izpreminja se v tri barve: rdeča, rumena in zelena. Vsaka barva pomenja drugo izpremembo vremena, skladno z navodilom, ki je priloženo vsaki roži-preroku. To je nekaj nenavadnega in presenečljivega. Ta roža je v loncu, izgleda krasno, živi brez nege ter dela zase. Cena eni roži SAMO 50 centov, 3 rože \$1.25. Pošljite money order ali ček z naročilom. Poštni znak se ne sprejme.

GRAND NOVELTY CO. 1722 N. Kedzie Ave., Dept. 925, Chicago, Ill.

POUCNE KNJIGE
MOLITVENIKI

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

IGRE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI

MOLITVENIKI:

Marija Vrhovnja:
v platno vezano 30
v fino platno 1.00
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70

Rajski glasovi:
v platno vezano 1.00
v fino platno vezano 1.10
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70

Skrbi za dušo:
v platno vezano 80
v fino platno vezano 1.20
v usnje vezano 1.45
v fino usnje vezano 1.80

Sveta Ora (z debelimi črkami):
v platno vezano 30
v fino platno vezano 1.50
v usnje vezano 1.50

Nehesa Naš Dne:
v usnje vezano 1.20
v fino usnje vezano 1.80

Kriška srca mala:
v platno vezano 80
v fino platno vezano 1.20
v usnje vezano 1.50

Hrvatski molitveniki:

Uljeha starost, fina vez 1.00
najfinija vez 1.60
Slava Bogu z mir ljudem, fina vez 1.50
najfinija vez 1.60
Zvončice orbeški, v platno 80
fina vez 1.00
Vienne, najfinija vez 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvno platno vezano 30
v belo kost vezano 1.10

Key of Heaven:
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 1.20

(Za odrasle)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUCNE KNJIGE:

Abecednik slovenski 25
Angleško-slovensko besedilo
(Dr. Kern) 2.00

Angleško-slov. in slov. ang. slovar 90

Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.00

Angleška služba ali nauk kako se
naj streže k sv. mši 10

Dolga roka 75

Doj nalezljivih boleznih 1.20

Cerkniško jezero 1.20

Domu živnozdravniki, trd. vez. 1.60

Domu živnozdravniki, broš. 1.25

Domu zdravnik po knalpu:
trd. vez. 1.50
broširano 1.25

Domu vrt 1.20

Govorilnica 1.50

Gospodinjstvo 1.20

Hilari računar 75

Jugoslavija, Melik, 1. zvezek 1.20

2. zvezek 1.80

Kletarstvo (Skaličev) 2.00

Kratica slovenske grammatike 1.00

Kratica o lepem vedenju:
trd. vezano 1.00

Kratica zgodovine Slovencev, Hrvato-
v in Srbov 30

Kako se postane državljani Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljani 15

Kratica o dostojnem vedenju 50

Kat. Katekizem 40

Liberalizem 50

Materin in enerzija 1.25

Mati: Materinstvo 1.00

Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka 75

Mladencem, I. zv. 50

Mladencem, II. zv. 50

(oba zvezka skupaj 90)

Ročunar v kronski in dinarski ve-
stavi 75
Solčenje 50
Slike iz živalskega, trd. vezano 30

Slovenska narodna mladina,
olnega 432 strani 1.50

Spretna kuharica, trd. vezano 1.15
Sveto Pismo stare in nove zaveze,
lepo trd. vezano 3.00

Sudno vino 40
Spolna nevarnost 25
Sadje v gospodinjstvu 25

Učna knjiga in berilo katškega Je-
zuita 60
Uvod v Filozofijo (Veber) 1.50
Veliki vseved 80

Veliki slovenski spiskovnik trgov-
skih in drugih pisem 2.25

Vseštetna knjizica 50

Zdravilna zeljstva 40

Zel in plevel, slovar naravnega
zdravstva 1.50

Zbirka domačih zdravil 60

Zgodovina Umetnosti pri Sloven-
cih, Hrvatih in Srbih 1.90

Zdravje mladine 1.25

Zdravje in bolezen v domači hiši,
2. zv. 1.20

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Znanost in vera (Veber) 1.50

Križev pol patra Križevnika 70
Križev pol patra Križevnika 70
Križev pol patra Križevnika 70

1. zv. Pesmi — Ode in elegije —
Sonete — Romance, balade in
legende — Tolmač (Levstik) 70

2. zv. Otroške igre v pesenah —
Različne poezije — Zbavljice in
pustice — Jeza na Parosa —
Ljudski Gals — Kraljevski ro-
kopis — Tolmač (Levstik) 70

3. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

4. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

5. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

6. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

7. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

8. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

9. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

10. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

11. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

12. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

13. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

14. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

15. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

16. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

17. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

18. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

19. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

20. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

21. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

22. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

23. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

24. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

25. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

26. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

27. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

28. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

29. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

30. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

31. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

32. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

33. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

34. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

35. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

36. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

37. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

38. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

39. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

40. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

41. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

42. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

43. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

44. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

45. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

46. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

47. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

48. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

49. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

50. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

51. zv. Slika Levstika in njegove
kritike in polemike 30

52. zv. Ljubljanske slike, listni listnik,
Travce, Križevski strahnik, U-
radnik, Jezidni doktor, Gostilni-
car, Klepetar, Natkarc, Du-
hovnik, itd. 60

Sredozimci, trd. vez. 50
Sredozimci, trd. vez. 50
Sredozimci, trd. vez. 50

Strahote vojne 50
Strahote vojne 50
Strahote vojne 50

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35
Stiri smrti, 4. zv. 35

Stiri smrti, 4. zv.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

HAURICE DEKOBRA:

DALEČ OD PLESA

Odšla je na ples. Z mojim vozom je odšla — napudrana, marširala, okrašena z rožastim in zlatim brčkatom — skozi drevored v meglo. Ta večer sem bil sit svetlokega poletja. Zaželel sem si, da bi čutila morje, to stare klepetulje, cigarete valovi se venomer penijo na obrežnih pečinah.

Sam sem v kabinici hotela Palace. Sredozemsko morje in jaz si delava družbo. Morje govori. Jaz ga poslušam.

Ona je na plesu. Vrnila se bo okrog ene po polnoči. Vidim jo v dimu svojih cigaret. Njen čarobni obraz, njena usta, ki se smehljajo pod izvijajočimi lepimi obličji se prikazujejo v modrem oblaku dima.

Polnoč in deset minut. Šel sem gor v najino sobo. Noč je topla in jarna. Tu leži Ninin teagown. Ni je ip vendar čutim njeno bližino. Obkroža me njen parfum.

Počakal je bom na balkonu. Glej, naša sosedica je tudi tu in sanjari o zvezdah! To je madame Bidkinova, razmela Rusinja z velikimi, vznemirajočimi očmi, ki sva vsaki sprejela 2 njo par banalnih besed v jedrini ali karinu.

Naslonjena na svojem gugalkem stolu kadil dolge cigarete. Z roko mi je na plesu belih nageljnov.

— Ali mislite morda na konec sveta? — je rekla.

— Ne. Polet mojih misli ne seže tako daleč. Samo do plesa belih nageljnov.

— Ah! Saj res... Vaša prijateljica je na plesu belih nageljnov.

— Tako je. In vi to veste?

— Vem.

Nenavaden obraz Rusinje je obzvala luč iz njene sobe. Opazil sem ironijo v njenih očeh.

— Dobro ste poučeni, madame Bidkinova!

— Zakaj pa ne bi bila?

— Ali ste jasnovidka? Ali vidite v tem trenutku Ninino senco v vsemitrju, in zapeljivca, ki mi jo bo vzel?

— Ah... vi ne veste, kako pravimate!

Razgovor me je zabaval. Ker se je Rusinja šalila, sem se pošalil tudi jaz.

— To je visok, plavalas champion v tenisu, v času svojega dela bančnik, v brezdelju pa pesnik, kaj ne?

POZIV!

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. —

Uprava lista.

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

DUESSELDORFSKI MORILEC

Se je mnogo mrlvice v Duesseldorfu. Zaradi vampirja. Morda se v novinah nekoliko pretirava o poplachu med prebivalstvom, vsaj tuje ne opazi nikakega razburjenja. Življenje teče na videz v miru in redu dalje. A vendar: policija je vsestransko na delu in vampirja ne nimajo. Poslal je nedavno zopet dopisnico: "Pa adio, Duesseldorf, in ne iščite me več, ne boste me prijeli, pač pa kopljite dalje!" — In policija grebe dalje. Ne v zemljo, temveč med ljudmi, med množico. Za enim samim, za vampirjem, največjim zločjem minulega leta.

Zločin kaže in opozarja vedno na zločinca. Enostavno, kaj ne? Čim več umorov in napadov je izvršil množestveni morilec, tem več materijala nudi kriminalistu. A če je zapustil tudi le skromne sledove, so sledovi vendar tu in jih bo spreten kriminalist lahko spletel v sistem zasledovanja. K temu pa je potrebno temeljito proučevanje vsakega posameznega zločinca. Pregled o posebnostih, enakostih in razlikah zločinov nudi čisto presenetljiva oporišča in zaključke. Preden je policija vobče izsledila morilca, ga je pozna po njegovih dejanjih, kot človeka v vseh njegovih nagnjenjih, kot seksualno patološki tip. Kratko torej pregled vseh 15 vampirjev zločinov.

Dne 3. februarja so našli strašno poškodovano gospo Kuehnovo. Zločinu pa je bil posvečeno tako malo pozornosti, da so ga novine beležile le s kratko lokalno notico. A zraslo je živo zanimanje, ko je nekateri dni sledil umor 8-letne Rozike Obilgerjeve in se nekaj pozneje je umor invalida Scheera.

Kako je bilo z gospo Kuehnovo? 55-letna žena se je v večerni uri vračala iz mesta domov v predmestje. Okrog 21., ko se je nahajala le še kakih 100 metrov pred dočo hišo v novi slaborazsvetljeni ulici, se ji je pridružil neznan moški in jo kratko nagovoril. Tako nenadoma se je pojavil ob njej, da je bila preplašena, da je ležal na bližnjem polju in jo pričakoval. Zakril je nad njo: "Nobene besede, sicer te zabodem!" Pri tem pa jo je že močno udaril v obraz in jo takoj nato obsul z množico bodiljave. Njegov nož je udarjal v obraz, v tilnik v roke in rame. Z glasnim krikom se je ženska zgrudila na tla. Zločinec jo je nekaj časa mirno opazoval, nato pa se urnih korakov izgubil na polja. Gospa Kuehnova je dobila nič manj kakor 13 bodiljave, izmed katerih je bilo 10 namerjenih na tilnik. Ko si je pozneje v bolnici opomogla, je neznanka opisala kot vitkega 30-letnega moža s temnim plaščem in enakim klobukom. Ostanimo torej pri tem: Zločinec se je pojavil nepričakovano s ostrim nožem na robu velikega mesta v zgodnjih večernih urah.

Komaj šest dni pozneje na soboto dne 9. februarja so našli za lesenim plotom v istem predmestju truplo 8-letne solarske Rozike Ohlgerjeve, večkrat zabojeno in deloma ožgano. Deklece je prejšnji večer okrog 18. zapustilo stanovanje svoje male sosedke in se vračalo domov k staršem. Med izginotjem otroka in najdbo trupelca je torej potekla cela dolga noč. Zločinec je trupelce polil s petrolejem in ga hotel sežgati. Policija je prepričana, da je zločinec v nekem doslej še ne dognanem prostoru dekletce zlorabil in umoril, nakar se je hotel s sežigom rešiti trupelca. Deklece je gotovo zmamilo s seboj z darili ali obljubami.

Že štiri dni po tem umoru je nov zločin dvignil vik in krik v duesseldorfski javnosti. Zarana so v istem predmestju (Flingern) našli truplo invalida Rudolfa Scheera, ki je prebival v zasilni, lastno zgrajeni baraki. Scheer je bil brezposeln, a si je kot dninar služil kruh blizu tam kjer se je izvršil napad na gospo Kuehnovo. Na večer svoje smrti je bil prejel invalidnino in se okrog 19. vračal proti svoji baraki. Spetoma je še v neki gostilnici kupil nekaj živeča za svojega bolnega sina in obsedel za mizo. Nekoliko vinjen se je okrog 23. podal proti domu. Kaj se je nato zgodilo, bo pač vekomaj zagrnjeno v tajnost. Po položaju trupla, ki so ga naslednje jutro zgodaj našli delavci, je sklepala policija, da se je težko ranjeni invalid skušal krvaveč vtiči proti domu. Vbodjalji okrog njegove glave, so bili z enakom nožem, kakor pri prvih dveh žrtvah.

Ko se je javnost tekom mesecov po teh zločinih že nekoliko pomirila, je nastopilo novo razburjenje

dne 30. julija. V minuli noči je bilo v nekem prenočišču v Kurfuerstenstrasse 39. umorjena prostitutka Ema Gross. Policijska komisija ki je bila okrog 4 zjutraj alarmirana, je našla golo truplo na zofi. Smrt je nastopila že par ur poprej. Poškodbe: močan vgriz na prstancu leve roke in rana na vratu v bližini jabolka, najbrže tudi od vgriza. Zločin je odkrila lastnica beznice, ki je izpovedala policiji, da je umorjenka nekaj pred polnočjo prišla v njeno hišo. Spremljevalec naj bi bil star kakih 25 let, na glavi modro sportno čepico, oblečen v temnem suknjič enake hlače in črne čevlje.

Se prej kakor čez mesec dni, namreč 21. avgusta, je bil izvršen nov zločin. Precej pozno ponoči so je 18-letna Ana Goldhausen vračala s svojo prijateljico z nekega žeganja v okolici nazaj v mesto. Postala je še pred hišnimi vrati v pogovoru s prijateljico, ki stanejo le nekaj hiš dalje. V tem je nenadoma opazila bližajočo se moško postavo. Hitrih korakov se je podala proti svoji hiši, a preden je prišla do domačih vrat, jo je neznanec z naskočil in ji z dolгим nožem zadal celo vrsto vbojev. Zadita v želodec, v prsja in prsi se je Ana zgrudila. Zakrivala je samo še ime svoje matere. Neznane je pobegnil kakor kača, prijateljica je prihitela na pomoč. Težko ranjena Ana se takoj spravila v bolnico. Navzlic strašnim ranam je zdravnikom uspelo, da so jo ohranili pri življenju. Vse se je bilo odigralo tako naglo, da ranjenka vobče ni mogla opisati zločin. In ta vampir je bil ravno tiste dni na delu. Isti večer je namreč v tamošnjem predmestju z nožem napadel nekega Fritzja Kornbluma in neko gospo Mantel ki pa jima je uspela rešitev z begom.

Posebno ogorčenje je par dni nato povzročil umor dveh otrok. Dne 24. avgusta se je v predmestju Flehe vršilo žeganje. Popoldne sta se tjakaj podali 6-letna Gertruda Hamacherjeva in 13-letna Lojzka Lenz. Med hišo, kjer sta bili doma, in med žeganjskim sejemščem se razprostira kakih 400 metrov široko polje, ki je bilo zasajeno s filžolom. Deklece sta se do poznega večera zadržali na sejemšču. Okrog 22. so ju poslednje videli, ko sta se odpravili proti domu preko temnega polja. Nenadoma ju je z nožem napadel vampir in je malo Gertrudo vrgel med filžol, starejšo, ki je skušala pobegniti, pa je zasledovalec umoril z globokimi vbodi v hrbet. Že dobro uro prej se je bil oče male Gertrude podal iskat oba otroka. Ker ju ni našel, je okrog 3. zjutraj javil policiji, da sta dekletci izginili. Ob 5. zjutraj je nek ki hlapec našel obe trupelci in policija je mogla samo ugotoviti, da sta oba umora bila izvršena v strašni bestialnosti in razburjenosti. Mala Gertruda je bila tako grozno zabojena v vrat, da je bila prednja stran popolnoma prerezana. Sliečen prerez je bil poskušen tudi pri starejši Lojzki, toda smrt se vendarle povzročili vbodi od zadaj, segajočo do srca. Tudi tu je morilec uporabil opek, a zelo dolg nož. Važno sledove je policija posnela po morilčevih stopinjah, ki so bile dobro vidne.

(Konec prihodnjic.)

NEPOJMLJIVE ŠTEVILKE

V zadnjih tridesetih letih je zvezdoznanstvo zelo napredovalo. Značilno je, da si je v tej vedi pridobila eno prvih mest Amerika, dežela, čije profitarstvo slovi mnogo dalje po svetu nego njena resnoba znanstvena prizadevanja. V deželi torej, ki je baje najbolj "praktična" med omikanimi deželami, procvita vedda, ki se vidi ljudem najmanj koristna in uporabna Italija, Nemčija, Francija, ki so se se pred njo celim človeškim vekom ponašale z zvezdarnami, kakor jih ni bilo nikjer drugod na svetu, danes že zastajajo: na prvem mestu sta Anglija in Amerika. Teleskop na ameriskem Mount Wilsonu ima objektiv v premeru 250 m; primerjaj s tem premer enega največjih evropskih teleskopov v Nizzi, ki meri 755 mm. Še večji teleskop bo imela zvezdarna v Pasadena; le-ta se bo gradi in bo v kratkem izročen v uporabo. Namestu 250 m bo tu premer 5 m. Poleg ameriških zvezdarn so tudi angleške sijajno opremljene z najmodernejšimi propomočki. V Združenih državah ameriških podpirajo razvoj zvezdoslovja različni milijonarji; ljudje, ki bi v srednjem veku zidali za svoj dušni blagor cerkve, grade sedaj zvezdarne in druge zavode za raziskavanje prirode. V Angliji podpira zvezdoslovce poleg države najbogatša lastnost najjačja opora pa so njena starodavna vevičišča. Jugoslavija bo svojo prvo veliko zvezdarno dobila taje že v kratkem na račun vojniš reparacij. Samo ob sebi se razume, da se naše zvezdoslovje še dolgo ne bo moglo uveljaviti v svetovnem krogu te kraljevske vede. Zakaj ne?

Ves napredek našega spoznavanja o vsemitrju gre vstric z napredkom tehničnih pripomočkov. Veliki, močni teleskopi omogočajo velika raziskavanja. Ker so največji teleskopi v Ameriki in Angliji, zamašujejo zvezdoslovci teh dežel največje uspehe: dobršen del novih, močnih teleskopov poteka od njih.

Francoski pesnik Maurice Maeterlinck, ki se mnogo bavi s prirodnimi vedami, je nedavno izdal novo knjigo: "La grande féerie", ki je posvečena skrivnostni vsemitrju. Tu premetriva predvsem izsledke angleških in ameriških zvezdoslovcev, ki so v zadnjih tridesetih letih v marsičem izpremenili naše pojme o vsemitrju. Ne smemo pozabiti tudi enega najdalekosežnejših dogodkov v sodobnih fizikalnih vedah: Einsteinove teorije. Ta teorija je obrnila mnoga raziskovanja v novo smer. Dasi je človeštvo še daleč, nemara nedorečeno daleč od rešitve največjih, najosnovnejših problemov vsevitstva, gre vendar človeški duh stalno naprej. Samo kdor se je kdaj globlje zamislil v skrivnosti vsemitrja, bo umel občudovati silo trga duha, v katerem je svetovna gmota (materija) spoznala samega sebe, t. j. prišla k zavesti svojega neskončnega snovanja in stvarjanja.

Maeterlinckov spis je zelo zanimiv; citatelj, ki se je količkaj zanimal za zvezdoznanstvo, bo rad priznal, da ni veliko tega, kar bi se moglo po zanimivosti meriti s premetrivanjem kozmičnih ugank.

Spis je razdeljen v trije poglavji: prvo razpravlja o brezmejnosti vsemitrja drugo o kozmičnih problemih naše Zemlje in tretje o vplivu zvezd na Zemljo in nje prebivalce.

Ustavimo se za sedaj pri prvem poglavju.

Najnovejša raziskavanja postavljajo iznova in še z jačjim poudarkom vprašanje: Je li vsemitrje končno ali neskončno? Če ni neskončno, kje so njegove meje? Če je neskončno, naj naj si mislimo pod to neskončnostjo? Očitno je namreč, da se tu naša pamet ustavlja.

V zadnjih desetih letih, pravi Maeterlinck, so se zopet pomaknile meje sveta v nove daljave, ki jim še vedno ne vidimo konca. Še nedavno so zvezdoslovci videli skrajno mejo v daljavi 100.000 svetlobnih let. (Svetloba preváli v sekundi 300 tisoč km. Svetlobno leto je zvezdoslovna mera za prostor, ki ga preváli svetloba v enem letu. Že sama številka kilometrov, ki jih preváli v teku enega leta, je tako ogromna, da preprosto človeški misel ne more kaj se vsi naši pojmi o prostoru v primeri s sto tisoči svetlobnih leti.)

Po najnovejših teorijah pa je daljava 100.000 svetlobnih let še precej znana sosedina. Danes smemo smatrati, da so skrajne meje neke v daljavi 100 milijard svetlobnih let!

Tako se pomikajo meje "konec-ga", nam "znane" vsemitrja v neskončnost. Pojdimo dalje. Leta 1814 so zvezdoslovci poznali samo 19 zvezd z izpremenljivo svetlobno močjo; raziskovalci jih je pel opazovalec. Leta 1928 jih je bilo katalogiziranih 6800 in 500 astronomov izvrši vsako leto 6000 opazovanj.

Pojmi o velikosti zvezd, takisto rasto v ogromne dimenzije. Zinaro je, da je naše Sonce tako veliko, da bi bilo treba zanj več milijonov takih krogel kot je vsa naša Zemlja. Toda kaj je Sonce v primeri z zvezdo Betegeuze, ki je takda, da bi bilo treba za njo 28 milijonov 600 tisoč naših Solnc, ali v primeri z zvezdo Mira Ceti v ozvezdju Kita, ki je v premeru dolga 200 milijonov kilometrov? Po vsej verjetnosti je naše Sonce samo ena izmed 300 milijonov zvezd, ki se nastale iz iste vsemitske megle; zvezd nih megal pa se je odkrilo doslej že kakih milijon in se še vedno odkrivajo nove. Naš solčni sestav je zgolj člen v sistemu Rimske ceste, ki obsega približno tri milijarde zvezd. (Sem naših vsteti njih verjetni planeti, otroci, ki se drže svojega solca tako kot nam znani planeti našega Solca; zvezde, ki jih vidimo v Rimski cesti, so sama solca). Nekatere zvezde, ki se vidijo prostemu očesu kot ena sama zvezda, so v resnici skupina tisočih zvezd, t. j. tisočev solnc. (Tako obstoji M. 13 v ozvezdju Herkula iz 35 tisoč takih gruč). Koliko zvezd je neki v celotni? Maeterlinck navaja najnovejšo cenitev Searesa in Rhyna, po kateri se utegne število zvezd v tistem vsemitrju, ki ga danes zaznava človeštva z največjimi in najostrejšimi aparati, sukati neke okoli 30 milijard.

Po današnjem stanju zvezdoslovja smemo torej sklepati, da obstoje ti sistemi: 1. Naš solčni sistem. (V njem je Zemlja najbližja Luna, ki se nahaja v daljavi 384.000 km, najbolj oddaljen brat pa Neptun, ki se suče v daljavi 4 milijarde 460.000 km). 2. Sistem Rimske ceste, ki tvori ogromno otocje v vsevitstvu. Cigar premer utegne znašati kakih 300.000 svetlobnih let. Sem spada večina solnc, ki jih poznamo. O Rimski cesti vemo, da se pomika v prostoru z brzino 650 km v sekundi. 3. Vsa ostala ozvezdja tvorijo najbrž posebne sisteme, katerih obstoj pa je še nedoločen; v teh nepredstavljivih daljavah, kjer skrajno ostri teleskopi oziroma fotograf-sek plošče odkrivajo vedno nove megle, so najbrž nove "Rimske ceste", novi ogromni otoki sredi neskončnega prostora.

Na tem mestu ne moremo slediti Maeterlincku pri njegovih nadaljnjih premetrivanjih vsemitrskih tajin. Po tej sliki, ki smo jo zarisali z nekajimi potezami, se šele začneja prava pot h kozmičnim vzolom, ki jih ne bo človeški duh najbrž nikdar docela razvoziljal. Kakor da gledamo v brezdanje globine, se nam začneja ob teh prepadih vrte ti v glavi. Kaj je vsa usoda Zemlje in človeštva v primeri s to stvarjo vsevitstva? Nemočni se uklanjamo pred ugankami sveta in se stiskamo v svoje vsakdanje življenje kakor pajek v mrežo. Zanj posamezen človek, pa tudi največji močnik, je pred očmi vsevitstva komaj kaj več od revnega, preziranega pajka, ki misli, da je njegova mreža največja umetnost in najgloblja modrost...

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PRELOMITEV ZDRAVSTVENIH ZAKONOV

Slaba navada pri jedi, pomanjkanje svežega zraka in gibanja, premalo spanja, nepotrebne skrbi, na kratko prelomitve zdravstvenega zakona povzročajo nepretravnost, glavobol, zaprtico, slabo cirkulacijo, izmučenost in slabo stanje. Za popravilo vsega tega vzemite

TRINERJEVO GRENKO VINO

— priporočano od več zdravnikov —
redno, v mali količini. Začnite še danes! "Philadelphia, Pa., Dec. 16. Trinerjevo grenko, vino je edina zanesljiva tonika za želodec, je izvrstno za mlade in stare. John Holland." V vseh lekarnah. Vzorci dobite od Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KUPON ZA BREZPLAČNI VZOREC Dept. 72

Ime

Ulica

Mesto, država

CENA

DR. KERMOVEGA BERILA

JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York City

